

Thema: Een kind is ons geboren!

PREEK

**naar aanleiding van Lucas 2,1-5
op de eerste Kerstdag 2020**

Liturgie

Vóór de dienst

Raymond Schroyens, Adeste fideles – op orgel

For unto us a child is born / Open the eyes of my heart

Mary, Did You Know

Mededelingen kerkenraad

Toelichting bloemstuk

Votum en groet

LB 477 : 1,2,3,4,5 Komt allen tezamen

Gebed

Kindermoment

Kerstrnacht boven Bethlehem van Sela

Schriftlezing:

• *Jesaja 9,1-6*

• *Lucas 2,1-20*

Overdenking over Lucas 2,1-5 – Een kind is ons geboren!

Blokje van drie kerstliederen

• *Nu zijt wellekome*

• *Hoor de eng'len zingen d'eer*

• *Stille nacht, heilige nacht*

Gedicht 'Het eerste kerstfeest' van Ina van der Beek

Dankzegging en voorbede

Collecte

Gezang 50 GK06 Ere zij God

Zegen

Na de dienst

God van licht van LEV

Gemeente van de Heer en Heiland van de wereld, Jezus Christus,

Kerst is dit jaar anders dan anders.

Anders – doordat kerken leeg blijven.

Anders – doordat bezoek thuis beperkt blijft.

Anders – door een lockdown die ons beperkingen oplegt.

Kerst – maar dan anders!

Je zou denken dat zoiets de boodschap van Kerst in de weg moet staan.

Geen volle kerken.

Geen massale samenzang.

Geen kerstconcerten en kerstactiviteiten.

We houden het dit jaar een beetje sober.

Misschien is het juist die soberheid die het evangelie van Kerst in het licht zet.

Hoor maar hoe Lucas het ons vertelt.

- Hoe hij ons laat zien dat het niet om Augustus maar om Jezus gaat.
- Hoe het in de kerstgeschiedenis niet om Rome draait, maar om Betlehem.
- Hoe het draait om de vrede op aarde.

Luister maar mee!

**

Eerst over het verschil tussen Augustus en Jezus.

In die tijd kondigde keizer Augustus een decreet af...

Augustus – hij is de man die het in de wereld voor het zeggen heeft.

Augustus – hij is de man die Quirinius, een gewiekst diplomaat, erop uit kan sturen om een soort volkstelling te regelen, misschien wel meer dan een telling alleen.

Augustus – hij is de man die de macht heeft om deze enorme operatie te doen plaatsvinden en één van zijn mensen daarvoor opdracht kan geven.

Dan heb je aardig wat te vertellen.

En bedenk dan ook dat Lucas – de man die dit vertelt – erbij zegt dat de opdracht *alle inwoners van het rijk* betreft.

De wereld ligt aan de voeten van deze machthebber.

Onbegrensd lijkt zijn macht.

Dat kun je ook opmaken uit het feit dat Lucas als aanduiding van dat rijk een woord gebruikt dat ziet op heel de wereld, heel de *beschaafde* wereld, wel te verstaan.

Augustus – hij is de wereldheerser van zijn dagen.

Augustus – hij is wereldheerser op het moment dat de bevalling van Jezus, de zoon van Maria en Jozef zich aankondigt.

Augustus – Augustus de Geweldige.

Dat wist hij zelf maar al te goed, dat wisten de mensen maar al te goed.

Augustus – keizer in Rome.

Van zichzelf heette hij gewoon Gaius Octavius – naar zijn vader.

Een jaar of 20 vóór de geboorte van Jezus had hij zijn naam laten veranderen in Augustus, wat zoiets betekent als De Verhevene, hij die aanbidding verdient.

Om die boodschap kracht bij te zetten had hij in Rome een altaar monument laten bouwen, waarvan de resten nog te bewonderen zijn, de Ara Pacis.

Augustus – een man met macht, in een wereld die aan zijn voeten lag, een wereld zonder anderhalve-meter-beperking, een wereld met één taal.

Augustus – de vorst van vrede in een rijk van vrede, in een tijd van vrede.

Zo heette het echt in die dagen, de *Pax Romana*, de vrede van Rome, ook wel genoemd de *Pax Augusta*, de vrede die te danken was aan deze Augustus.

De tegenstelling tot Jozef kan haast niet groter.

Jozef – afstammeling van David, de grote David.

Van de glorie van het rijk van David lijkt niets meer over.

Zijn macht over Juda – de heersersstaf zou naar de belofte van vader Jakob in handen van Juda blijven (Gen. 49,10) – is hem uit handen geslagen, of nog erger: nooit in handen gekomen.

Jozef – Hij is de kleine man, die zich vanuit Nazaret in het noorden van Palestina met zijn vrouw Maria laat dirigeren naar de plek waar hij vandaan komt en waar mogelijk nog bezittingen te vinden zijn die op zijn naam staan, Betlehem.

Jozef – de Nederige, die gehoor heeft gegeven aan de opdracht van de engel om Maria tot zijn vrouw te nemen (Mat. 1,20). Die nu met haar onderweg is naar de plek waar zijn oorsprong ligt, de plek waar het begon met zijn voorvader David, naar *de stad van David die Betlehem heet*.

Hoe ze daar gekomen zijn weten we niet. Sommigen denken dat ze lopend waren, het beeld dat ze er op een ezel kwamen staat misschien ook bij jou op het netvlies van je verbeelding, maar bedenk er alsjeblieft wel bij dat het niet in je Bijbel staat. Eén ding is duidelijk voor Jozef en Maria: een eretocht is het niet geworden, een koninklijk onthaal hebben krijgen ze niet in Betlehem. Eerder het tegendeel, zeker als je bedenkt dat er geen plek is in het nachtverblijf van de stad.

De tegenstelling kan haast niet groter – tussen Augustus en Jozef.

Macht tegenover onderworpenheid.

Glorie tegenover vergane glorie.

Invloed tegenover onvermogen.

Maar hoe anders is de werkelijkheid van Kerst.

Want het is niet Augustus die de vrede brengt, maar het is het Kind van Kerst waardoor er vrede is.

Een kind is ons geboren!

**

Het wonderlijke is dat dit kind geboren wordt in Betlehem. Het lijkt erop of de macht in handen is van Rome, van de keizer die daar heerst, keizer Augustus.

Rome maakt de dienst uit – zo lijkt het.

Dankzij Rome is er vrede op aarde – zo lijkt het.

En dat op een moment dat alle kranten en sociale media – stel dat ze er geweest waren – geschreven zouden hebben dat er dankzij Augustus een keerpunt in de wereldgeschiedenis was aangebroken, dat dankzij Augustus er vrede was, dat dankzij Augustus héél de beschaafde wereld kon delen in de welvaart.

Augustus – de man die aanbeden wil zijn als een god, vandaar dat altaar.

Het is onder deze omstandigheden dat God ‘de grootste vredesoperatie uit de wereldgeschiedenis’ (Gunnink) laat beginnen.

De Heer van de hemel draait de rollen om. Hij maakt de koning van het schaakspel van de wereldgeschiedenis tot een pion in zijn dienst.

Hij, de Heer van hemel en aarde, gebruikt de macht en de heerlijkheid van een Augustus – om zijn eigen majesteit en luister te tonen in de komst van zijn Zoon.

God gebruikt deze Augustus ervoor om zijn Zoon in Betlehem geboren te laten worden – in alle nederigheid.

Betlehem – stad van nederigheid, van kleinheid.

Stad – waar Samuël kwam om één van de zonen van Isaï te zalven tot opvolger van koning Saul. Het werd niet die stoere kerel met dat sterke karakter – op wie Samuël zijn oog liet vallen. Het werd die rossige, die bloze jonge vent, die niet thuis was omdat hij op de schapen moest passen, David (1 Sam. 16,1-13).

Dáár begon het koningschap van David.

Een koningschap dat naar Gods belofte voor altijd zou zijn (2 Sam. 7,16).

Dáár maakt God een nieuw begin – in de geboorte van zijn Zoon.

Het is wonderlijk om te zien hoe de geboorte van Jezus – zoals iemand zegt – omgeven wordt door de grote wereldgeschiedenis (Ratzinger).

Alles wat er rondom deze geboorte gebeurt lijkt het overweldigende van deze geboorte te overschaduwten, als het ware weg te drukken naar een duister hoekje van de wereldgeschiedenis.

Maar het is God die het omkeert.

Die de macht van hem die het wereldgebeuren in handen denkt te hebben zó gebruikt dat hij ruimte biedt om Hem die werkelijk de Machthebber van de wereld is geboren te laten worden op de plek die God ervoor uitkiest.

Niets geen goddelijke Augustus.

't Is geboren het goddelijk kind.

Niets geen vrede van Rome, de veel geroemde Pax Roman.

Hij is onze vrede (Ef. 2,14)

Vrede op aarde – geen mens kan die vrede brengen, dan alleen het kind dat zonder zonde geboren wordt, het kind dat zijn levensweg daar begint waar zijn vader David ook begonnen is. Het kind in de voerbak voor het vee is de belichaming van wat God ooit beloofde aan koning David: *jou stel ik in het vooruitzicht dat je koningshuis eeuwig zal voortbestaan en je troon nooit zal wankelen (2 Sam. 7,16).*

De vrede komt niet uit Rome, maar uit Betlehem.

Een kind is ons geboren!

Dat had de profeet gezegd (Jes. 9,5).

God láát het gebeuren: de redding komt niet uit Rome, de redding komt bij God vandaan.

Het lijkt of Rome de macht heeft om Jozef naar Betlehem te dirigeren.

Maar kijk verder.

Kijk hoger.

De Heer van hemel en aarde gebruikt de macht van Rome om de Vorst van vrede geboren te laten worden in de stad van David, Betlehem.

De vrede komt niet vanuit Rome, maar vanuit Betlehem.

Daar moet je zijn. In een sobere stal.

Bij dat sobere Kerstgebeuren – dat tegelijk een groots gebeuren is!

**

Door deze Jezus komt er vrede op aarde.

In de nacht van Kerst wordt in Betlehem een *wereldburger* geboren.

Jezus – hij is niet alleen een Joods jongetje, het kind van twee jonge mensen die onder de druk van een zwangerschap moesten trouwen.

Jezus – hij is niet alleen schattig hummeltje dat net als ieder ander kind moet worden ingebakerd, gewikkeld in een doek.

Jezus – zijn komst is een komst in de wereld, een komst in een tijd dat mensen denken dat de wereld weer paradijs wordt, een komst in een tijd waarin mensen verlangen naar vrede.

Die vrede komt.

De wereld wordt weer paradijs.

Maar dan niet door het ingrijpen of de invloed van mensen.

Nee, de wereld krijgt vrede (*Vrede op aarde!*) door hem die niet alleen *wereldburger* is maar ook *wereldheerser*.

Door Hem die de weg van de mens, de weg van de mensheid.

Door Hem die niet alleen de Joden een Jood is geworden – zoals Paulus zichzelf ooit heeft getypeerd (1 Kor. 9,20) – maar die mens werd voor mensen.

Mens in deze wereld.

Mens om de wereld te redden van de ondergang.

Mens die het waard is goddelijke eer te krijgen.

Mensen van vrede – voor heel de wereld.

Een kind is ons geboren – zo zei de profeet.

Hoor zijn namen.
 Wonderbare Raadsman.
 Goddelijke held.
 Eeuwige vader.
 Vredevorst.
 En dat in het onaanzienlijke Betlehem.
 Dáár moet je zijn – voor werkelijke vrede, wereldvrede.

Het is mooi om te zien hoe Lucas, de evangelist, het verhaal van vrede ermee laat beginnen dat het Augustus is die vanuit Rome de wereld naar zijn hand zet.
 Rome – hoofdstad van het vrederijk, residentie van de vredevorst.
 Maar de echte vrede komt niet uit Rome, maar begint in Betlehem.
 De echte vredevorst resideert niet in Rome, maar is geboren in Betlehem.
 Hier begint zijn levensweg – met een jong stel, Jozef en Maria, op weg naar de stad van David.
 De stad van David. Tot twee keer toe klinkt de naam van David.
 Rome dirigeert een zwangere vrouw naar de stad van David.
 Rome zorgt ervoor dat het kind daar begint waar David ooit gezalfd werd – ruim tien eeuwen eerder.
 Rome – machtig als het is staat het in dienst van de Heer van de hemel.

Iets ervan blijkt in het andere boek dat op naam van Lucas staat, het Bijbelboek dat wij kennen als het boek Handelingen.
 Dat eindigt in Rome.
 Dat eindigt ermee – dat daar het evangelie gebracht wordt.
 Het is een open eind, ook wel een lastig eind als het je erom gaat dat je wil weten hoe het daar in Rome afloopt met de man die daar naar toe is gegaan, Paulus.
 Maar méér nog dan om Paulus blijkt het op het eind van dat boek te gaan om Hem in wiens dienst deze Paulus staat.
 Paulus – hij verkondigt daar in Rome het koninkrijk van God; hij geeft zonder enige terughoudendheid onderwijs over de Heer Jezus Christus.
 Rome – de rollen zijn omgedraaid.
 Rome – de vrede komt niet *uit* die stad, als veelgeroemde *Pax Romana*.
 Hij die de vrede is in eigen Persoon wordt daar verkondigd.

We vieren Kerst in een wereld vol onzekerheid.
 In een wereld vol beperking – en dat niet alleen vanwege een virus dat rondwaart.
 Kerst – laat deze Kerst je er (hopelijk opnieuw) van bewust doen zijn dat het gaat om het Kind van Betlehem: *een kind is ons geboren!*
 En durf het – om juist deze Kerst door alle soberheid heen te kijken.
Een kind is ons geboren.
 Dat kind is onze Vredevorst.
Komt, laten wij aanbidden, die Koning.

Amen.